

Ose Lēvgrēna (NO). Pārzīmē/Pārraksti/Pārveido

Ose Lēvgrēna prezentēs vairākus projektus, kuros dažādos veidos tiek apskatīts un runāts par tiesībām uz pilsētu, sarūkošas publiskās telpas un varas pārdali un īstenošanu. Kas ir šīs publiskās telpas jeb kopienas zeme, un kas šeit tiek likts uz spēles? Kādos veidos mākslinieku un kultūras veidotāji var attiekties pret šiem jautājumiem, un kā viņi spriež un reaģē uz tiem mākslas infrastruktūras ietvaros, institūciju ietvaros un ārpus tām?

Izstāžu projekts *PĀRZĪMĒ / PĀRRAKSTI / PĀRVEIDO (REDRAW / REWRITE / RETOOL)* iekļāva četrās daļās veidotu izstādi, diskusijas, grāmatas prezentāciju un semināru, kas notika Ūmeo, Zviedrijā. Tajā piedalījās tādi mākslinieki kā Arturs Zmijevski (Artur Zmijewski), Libia Kastro (Libia Castro) un Olafurs Olafsons (Ólafur Ólafsson), Johans Tirēns (Johan Tirén), Ivors Šīrers (Ivor Shearer) un *Chto Delat?*, kā arī akcg (Anna Kindgren un Carina Gunnars), un tā kuratores bija apvienība *Rakett* (Ose Lēvgrēna and Karolina Tampere). Ar video un instalāciju palīdzību mākslas darbi rosina jautājumus par to, kā konfliktējošas interešu grupas apspriež savas pozīcijas eksistējošu vai fiktīvu sabiedrību un konstitucionālu rāmju ietvaros, kā arī ārpus tiem.

Survival Kit seminārā Ose Lēvgrēna prezentēs dažus no saviem mākslas darbiem un runās par to, kā šis projekts ir attiecināms uz tā laika politikas aktualitātēm Ūmeo pilsētā.

Jusefīna Poša (SE). Ja tu nedzīvo uz robežas, tu aizņem pārāk daudz vietas

Jusefīna Poša diskutēs par izaicinājumiem un priekšrocībām, ko sniedz uzturēšanās ārpus vispārpieņemtajām kultūras metropoļu teritorijām. Viņa runās par interviju projektu, kas veltīts mākslinieku iniciatīvām Gēteborgā piecu gadsimtu garumā, ko darba grupa no *Galleri Box* veica Reikjavikas Mākslas festivālam *(I)ndependent People* (2012). Tāpat Džozefīna prezentēs sav mākslas projektu *[crowdsourced] NOIR / Mīlestība līdz nepazīšanai (Love Beyond Recognition)*, kurā mākslas instalācijas tiek translētas ar interneta palīdzību, tādējādi piedāvājot ilgtspējīgu alternatīvu māksliniekiem/kultūras iestādēm reģionos piedalīties kultūras centru darbā.

Paula Topila (FI). Signāli – par mākslas projektu spēju radīt pārmaiņas

Ikgadējā starptautiskā mākslas festivāla *IHME* ietvaros 2013. gadā, tika īstenota Miroslava Balkas (Miroslw Balka) publiskās telpas iesaistes iecere. Caur šo projektu Balka Helsinku kvartālu kopienām deva iespēju diskutēt par jautājumiem, kas tiem ir aktuāli. Astoņas kopienas dažādās Helsinku daļās apguva jaunu valodu – semafora karogu signalizāciju. Šajā valodā viņi izteica savu jautājumu pilsētas ielās un apsprieda to ar citiem iedzīvotājiem, politiķiem, pilsētas pārstāvjiem un citiem ekspertiem. Šī iniciatīva ar nosaukumu *Signāli* uzdeva daudzus aktuālus jautājumus par pilsoniskās mākslas projektiem, kas orientēti uz pārmaiņām: kas ir šīs pārmaiņas, par kurām mēs runājam? Kādā veidā māksla var būt noderīga? Kā to iespējams

izmērīt? Kādi ir cilvēku motīvi piedalīties un kā tas iespaido projektu kopumā? Kā izmērīt līdzdalības projektu panākumus? Vai projektam *Signāli* izdevās radīt kādas izmaiņas un ja jā, tad kā tas notika?

Jūlija Barduna (RU). Robežu transformācijas: no atrašanās aiz robežām līdz strādāšanai to ietvaros

Atbilstošu izglītības iespēju trūkuma un diezgan konservatīvās kultūrpolicies dēļ, kad runa ir par laikmetīgo mākslu un kultūras procesiem, Kaļiņingradas reģions joprojām uzskatāms par visai marginālu. Par Kaļiņingradas reģionu var runāt kā par divām perifērijām vienā – kā nomaļu reģionu Krievijā un kā izolētu Krievijas daļu Eiropā. Kāda veida stratēģijas var izmantot sabiedriskas institūcijas, kuras spēj veicināt laikmetīgo mākslu šajā kontekstā? Ko Nacionālā Laikmetīgās mākslas centra Baltijas filiāle dara, lai pārvarētu marginalizāciju? Kas šajā sakarā jau ir panākts pēdējo 15 institūcijas darbības gadu laikā? Ko tas ir palīdzējis mainīt vietējā līmenī? Lūkojoties ilgtermiņa perspektīvā, kādā veidā institucionālais statuss palīdz un ierobežo, salīdzinot ar nevalstiskām iniciatīvām un aktīvistu iejaukšanos? Kas varētu būt Krievijas sabiedriskas laikmetīgās mākslas institūcijas mūsdienu misija? – Šie ir galvenie jautājumi, kurus Jūlija Barduna centīsies apskatīt savā prezentācijā.

Katerina Radčenko (UA). Māksla kā alternatīvs medijs pseido-demokrātiskas attīstības kontekstā

Deviņdesmitajos gados, kad sabruka Padomju Savienība, tās bijušās dalībvalstis uzsāka jaunu attīstības posmu un savas identitātes meklējumus. Dažas valstis izvēlējās atjaunot vecos identitātes modeļus, kamēr citas tiecās sintizēt sen *aizmirsto* ar jauniem rietumu impulsiem. Ukraina attapās kaut kur starp pagātni un tagadni, cenšoties ķepuroties pastāvošajā informācijas telpā, nespējot atrast un saglabāt identitātes pašapziņas pamatus. Mūsu nacionālās uztveres duālisms ir jūtams gan valsts iekšienē, gan arī starptautiskā līmenī. Valsts līmeņa duālisms pārceļ šo vērtību sistēmu uz pašu sabiedrību.

Valsts mehānismi, kas tika veidoti pēc *neatkarības* noteikumiem ir orientēti uz iekšēju bagātināšanos, resursu uzlabošanu un sabiedrības funkcionēšanu vienīgi tās attīstības vārdā. *Vienvirziņa iela* šeit varētu kalpot kā piemērs. Tas noved pie *nepopulāru*, elitāru sektoru – tādu kā māksla, sports un izglītība – deģenerācijas. Šī tendence piedāvā vien divus problēmas risinājumus – emigrāciju vai arī slepenu revolūciju. Es ierosinu apsvērt otro variantu – to, kā cilvēcīgais sektors varētu funkcionēt zem piespiedu telpas noteikumiem konkrētā valstī – Ukrainā.

Katerina Radčenko aplūkos *underground* mākslas piemērus Ukrainā, jauniešu revolucionāro grupu *REP* veidošanos, kā arī starptautisku analītisku projektu *Revolucionāra māksla (Revolutionary Art)*.

Francisko Kamaho (NL / CO). Grupu laulību iniciatīva

Ar *Grupu laulību iniciatīvu*, joprojām aktīvu projektu, kas ir daļa no Amsterdamas Spinozas Manifestācijas (2009), Kamaho pieprasa Holandes parlamentam atļaut reģistrēt laulību pilsoņu grupām, kuri vēlētos viens ar otru precēties. Francisko Kamaho meklē ceļus, kā viņa darbi var eksistēt oficiālajos sabiedriskās saziņas kanālos. Viņa projekti top ilgstošas situācijas izpētes rezultātā, sadarbojoties ar iedzīvotājiem un juristiem un tādējādi ļaujot viņa idejas izvērtēt arī citām sabiedrības struktūrām. Simpozija ietvaros Francisko Kamaho prezentēs *Grupu laulību projektu*.

Dāvis Kaņepe (LV). Nav laiks!

Dāvis Kaņepe stāstīs par savu dalību Skolas okupēšanā, analizējot gūtās atziņas un kļūdas, kā arī mēģinot kopā ar auditoriju definēt lēno revolūciju ilgspējas priekšnoteikumus.

„Pirms trīs gadiem, mācoties Itālijas Eksperimentālajā Kino centrā (*Centro Sperimentale di Cinematografia, Experimental film centre*), vecākajā kino skolā pasaulē, kopā ar studentu asamblejas biedriem nolēmām okupēt Skolu, jo tās vadība ilgstoši nespēja atbildēt uz vienkāršiem jautājumiem, tika slēpts Skolas budžets, jebkurš process tika birokratizēts līdz vājprātam. Brīdī, kad Berlusconi valdība paziņoja, ka diemžēl krīzes dēļ jāslēdz vairāk kā 200 kultūras iestādes, tostarp mūsu skola, sapratām, ka arī mums ir jārikojas. Jau pēc dienas tika paziņots, ka mūsus Skolas iekļaušana sarakstā ir bijusi birokrātiska kļūda, taču bija par vēlu – mēs to jau bijām okupējuši. Rezultāts bija varens - nokļuvām Nacionālajās ziņās, desmitiem slavenu kinocilvēku fotogrāfējās uz mūsu izveidotās personificētās *kultūras ķermeņa* slepkavības baltās kontūras, notika akcijas pilsētvidē, tika piesaistīti jauni mācībspēki, tikāmies ar kinoindustrijas asociācijām. Taču jau trešajā dienā, neraugoties uz milzīgajiem panākumiem, studentu vienotais gars pamazām sāka izšķīst, Skolas administrācija veikli izmantoja dažādas draudēšanas metodes, uz kurām daļa jaunāko studentu uzķērās...”

Omers Krīgers (IL). Jauna publiskā māksla: ķermeņa un valsts situācijas

Omers Krīgers prezentēs atsevišķas performatīvās pētniecības organizācijas *Public Movement* iniciatīvas un ar publisko telpu saistītas aktivitātes, ko organizē Jaunā Publiskās mākslas skola un festivāls ar nosaukumu *Under the Mountain in Jerusalem*.

Kā publiskajā telpā iespējams ģenerēt politiskas situācijas? Sākot no ātrām, iepriekš neizsludinātām akcijām līdz liela mēroga sabiedriskiem pasākumiem. Uztverot demonstrācijas formu kā modernu demokrātisku ielu deju (*DemChor*), visas politiskās aktivitātes var pētīt paši mākslinieki, radot jaunas līdzdarbošanās horeogrāfijas, jaunus publiskus mākslas darbus, ko veido pilsonisks ķermenis. Mēs esam mūsu pilsonības dejojāji. Esošajā situācijā, kad publisko telpu regulē un valsts,

kas ir arī tās horeogrāfe, mums publiskā pieredze – gan kā medijs, gan materiāls – ir jāņem savās rokās un jāklūst par valsts māksliniekiem.

Ilja Budraitskis (RU). Pārmaiņu subjekta meklējumos

Ilja Budraitskis viens no filmas *Greneles vienošanās* autoriem, publicists un protestu kustības dalībnieks Krievijā prezentācijā runās par to, kā masu politizācijas pieredze no jauna aktualizē sociālā subjekta problēmu, kā arī par politiskās un kultūras identitātes kustību pretrunām.

Aida Eltorija (EG). Pārgērbšanās kabīne: mainot telpas simulāciju

Semināra tēmas kontekstā, Aida Eltorija prezentēs īsu analogu, apspriežot 2011. gada janvāra Ēģiptes nemieru radītos mainīgos un to, kā šī vieta vizuāli izmainījās ar vairāku mediju palīdzību – no ielu mākslas līdz virtuālajiem medijiem un starptautiskām izstādēm, kas novirzās no sociāli politiskajām problēmām, ar kurām šis reģions līdz šai dienai ir saskāries. Apšaubot funkcionālos mērķus, kas slēpjas aiz mākslas darba, mēs prezentēsim video dienasgrāmatas, instalācijas un *grafiti*, kuros ietvertas pārmaiņas, ar kurām šī valsts saskaras ikdienā, iepazīstoties ar reģiona mērķiem, bet tajā pašā laikā apšaubot zināšanas par to, kā šis viss beigsies.